

Tematické okruhy k SZZ – Oborové teorie

Navazující magisterský studijní obor Design

1. Charakteristika současného designu.

Trendy, inovace, materiály, technologie, prezentace současného designu v ČR a zahraničí. Soutěže, výstavy, literatura a internetové zdroje.

2. Představitelé současného designu.

Designérské osobnosti, designérská studia, firmy a výrobci v ČR a ve světě. Výstavní instituce a jejich role.

3. Zdroje současného designu.

Charakteristika moderny a postmoderny, vliv výtvarného umění a architektury na vývoj designu.

4. Vývoj designu v letech 1945–1960.

Vliv 2. světové války, železná opona. Kontinuita (funkcionalismus, streamline, art deco), nové trendy (plasty, organický design). Emancipace designu jako oboru. Školy a instituce. Počátek atomového a kosmického věku.

5. Vývoj designu v 60. a 70. letech 20. století.

Nový pohled na design – vliv populární kultury, sportu, masových médií, hudby. Antidesign. Konec moderny. Vliv výtvarného umění (pop art, op art). Skandinávský design.

6. Vývoj designu v 80. a 90. letech 20. století.

Hi-tech a počítačový věk. Postmoderna. Historismus. Komerční retro a revival. Konec studené války a železné opony. Ekologický design.

Tematické okruhy k SZZ – Dějiny umění

Navazující magisterský studijní obor Design

Poválečný vývoj výtvarného umění: od poloviny 40. let 20. století

1. Epocha druhé moderny a její politické a hospodářské zázemí. Spektrum široké tendence abstraktní tvorby v euroamerickém prostoru 40.– 50. let 20. století;

expresivní linie, zejména informel, l'art brut, tašismus a gestická malba, přesun kulturního centra do USA, malba jako akční show – americký abstraktní expresionismus, color field painting (např. Jackson Pollock, Georges Mathieu, Hans Hartung, Alberto Burri, Pierre Alechinsky, skupina Cobra – Karel Appel, Barnett Newman, Mark Rothko).

2. Epocha druhé moderny, její politické a hospodářské zázemí. Fascinace písmem, poezií, číslem, matematickým procesem, pojetí umění jako myšlenkové hry; geometrická linie poválečné abstrakce, lettrismus, konkrétní umění a op-art (např. Frank Stella, Josef Albers, Victor Vasarely, Bridget Riley, Roman Opalka).

3. Mezi kubismem, abstrakcí a syntetickou modernou, situace v plastice a objektu po válce. Nové materiály a postupy: užití železa, oceli, kinetismus. Figura jako téma biomorfne tvarované skulptury (např. Henry Moore, Karl Hartung, Constantin

Brâncusi, Hans Arp, Jean Tinguely). Poválečný figuralismus (např. Alberto Giacometti, Alexander Calder).

Nové vyjadřovací formy 60.–70. let 20. století

4. Minimalismus a konceptuální tendence. Meditace a pohyb jako reakce na abstraktní expresionismus. Minimalismus v malbě, médium světla, zkoumání hranice obrazu a jeho přesahy směrem k objektu (např. Donald Judd, Sol Lewitt, Dan Flavin, Agnes Martin). Nové vyjadřovací formy 60. let 20. století, konceptuální tendence v USA, propojení výtvarného umění a hudby (např. John Cage, Yoko Ono, hnutí Fluxus).
5. Inspirace spotřební kulturou a její kritika v kontextu hospodářské recese. Reakce na modernistická omezení oboru. Změny v přístupu k tělesnosti, nové uvažování o prostoru, land art, nový realismus – umění akce, body art, performance – happening, prvky mysterií: vídeňský akcionalismus (např. Yves Klein, Daniel Spoerri, Allan Kaprow, Piero Manzoni, Joseph Beuys, Carolee Schneemann, Chris Burden, Vito Acconci, Christo, Robert Smithson, Rudolf Schwarzkogler, Hermann Nitsch, Marina Abramović).
6. Vznik pop artu, neodada a nových žánrů. Banální témata, inspirace popovou, pokleslou kulturou, kritický odstup a ironie v americkém umění, propojení „vysokého umění“ a fotografie, experimentálního filmu, serigrafie, objektu; vznik videoartu; nástup nové figurace, aspekty evropského neorealismu a hyperrealismu v USA (např. Francis Bacon, Roy Lichtenstein, Claes Oldenburg, Chuck Close, Andy Warhol, Steina & Woody Vasulka, David Hockney, Lucian Freud, Gerhard Richter, Bruce Nauman).

Postmoderna / 2. polovina 70. let–80. léta 20. století

7. Nové chápání tradice ve výtvarném umění. Historismy jako oblíbený žánr postmoderního umění. Nástup neoexpresionismu, Transavantgarda v Itálii a Neue Wilde v Německu, proměna kulturního prostoru pod vlivem médií a historických událostí. Nestylovost jako princip. (např. Georg Baselitz, Gerhard Richter, Anselm Kiefer, Julian Schnabel, Mimmo Paladino, Sandro Chia, Jean-Michel Basquiat).
8. Nové formy, technologie a strategie ve výtvarném umění: instalace, objekt, velkoformátová fotografie, xerox, videoinstalace, objevování elektronických médií. Tematizace sociálně a politicky naléhavých otázek – např. gender art (např. Bill Viola, Nam June Paik, Louise Bourgeois, Barbara Kruger, Cindy Sherman, Christian Boltanski, Gilbert & George, Guerilla Girls, General Idea, Robert Gober, Jeff Koons).

Současná podoba umění / 90. léta 20. století – aktuální trendy

9. Definitivní prosazení fotografie a videoartu, elektronické, digitální a internetové umění; multikulturní zaměření, aspekty globalizace, odraz sociální a kulturní transformace postkomunistických zemí střední Evropy, transdisciplinarita a vliv subkultur, participatorní a intervenční umělecké strategie, public art, archivní impuls v současném umění (např. Andres Serrano, Rachel Whiteread, Damien Hirst, Tracey Emin, Sam Taylor Wood, Mona Hatoum, Felix Gonzalez – Torres, Anish Kapoor, Simon Starling, Sanja Iveković, Zbigniew Libera, Adrian Paci, Shirin Neshat, Mariko Mori, Stelarc).